

Drejer: Jeg deler i denne Sag aldeles Mening med den sidste ærede Taler. Jeg kan derfor i det Væsentligste henholde mig til, hvad han anførte; men jeg skal dog tilføje en yderligere Bemærkning, hvortil jeg foranlediges ved den stærke Maade, hvorpaa det er fremhævet, at vedkommende Stiftelser løbe en særdeles Risiko, naar en større Deel af vedkommende Jorpers eller Steders Værdi forandres til Pengecapital, fordi Penge ere mere udsatte for at tabes. Jeg troer, at naar man fremhæver dette saa stærkt, saa glemmer man ved Siden deraf at gjøre opmærksom paa, hvad der risikeres ved den aarlige Afgift, naar den er for høj. Jeg troer, at lige saa vel som man med Jøie kan paaberaabe sig de uheldige Perioder, vi før have havt, til Forsvar for den Mening, at man ikke skal forvandle fast Eiendom til Capital, lige saa vel kan man henvise dertil til Styrke for den Mening, at der netop i saadanne Tider er en ganske særdeles Risiko ved den for høie aarlige Afgift. Det vil være i Manges Erindring, hvorledes det i saa Henseende i de nævnte Perioder forholdt sig paa Fæstegodterne. Dengang erholdt Eierne — med Hensyn til de Godser, her er Tale om, ere Stiftelserne jo Eierne — igjennem flere Aar ikke alene aldeles ingen aarlig Afgift af Fæsterne, fordi det ikke var dem muligt at svare den, men maatte endog saa fortrække Fæsterne med Jøde- og Sædehorn, saaledes at det varede meget længe, inden Eierne erholdt nogen Erstatning for de flere Aar, der vare gaaede under saadanne Forhold. Derfor troer jeg ikke, at det kan siges, at Stiftelserne ville være saa overordentlig belyttede ved Netten til at kunne have disse høie Afgifter, og om der endog er nogen Usikkerhed forbunden med Capitalerne, er det ikke en aldeles nødvendig Selvfølge, at alle Capitaler skulle gaae tabte. Der vil altid med en nogenslunde god og velcontrolleret Bestyrelse bruges den muligste Forsigtighed og Omhu, og der vil vist altid være nogle Capitaler conserverede, og hvor dette er Tilfældet, vil under saadanne uheldige Omstændigheder de vedkommende Stiftelser netop være særdeles vel tjente med, at endeel af deres Eiendom er gaaet over til Capital. Jeg kan saaledes paa ingen Maade

dele den Betragtning, som den ærede 3die Landstingsmand for 5te Krebs (S. Nielsen) har gjort gjældende, og jeg kan ikke indbømme, at 6 Tdr. Byg pr. Tde. Hartkorn ere en Afgift af den Bestaaffenhed, at man bør — naar man iøvrigt anseer det for gavnligt, at et Forslag som det foreliggende bliver til Lov — gaae ind paa Samme. Jeg troer, at 4 Tdr. Byg ere allerede en ret klæffelig Afgift, og at det er en Afgift, som i det Hele taget i fuld Maade vil svare til den Indtægt, som de vedkommende Stiftelser hidtil have havt af deres Gods. Jeg skal derfor stemme imod det stillede Endringsforslag; derimod skal jeg tillade mig at understøtte det Endringsforslag, der findes paa Bladet Nr. 40. Det forekommer mig at indeholde en meget billig og hensigtsmæssig Bestemmelse for de vedkommende Brugere, og er ikke forbunden med nogen Risiko eller Doffrelse fra de vedkommende Stiftellers Side.

S. Nielsen: Jeg skal kun yttre nogle saa Ord til Svær paa den sidste ærede Talers Bemærkninger. Han meente, at i særdeles trykkende Tider vilde Stiftelserne ikke kunne faae den høie Kornafgift ind, men saa vilde det være deres Trost, at de havde Kjøbesummen; da imidlertid $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen indstaaer i Gaardene, vil det vist være ligesaa vanskeligt at faae Renten af Pengene som Kornafgiften. Naar da Stiftelserne maatte gjøre midlertidigt Afkald paa det Ene, maatte de vel ogsaa gjøre det paa det Andet, og det kunde ikke trøste dem noget, at der var en Kjøbesum i Penge, naar den stod i de samme Gaarde og var underkastet de samme Vanskeligheder som Kornafgiften. Saadanne trykkende Tider kunne indtræde og det kan være, at Eierne, her Stiftelserne, maatte give noget efter. Men svære Tider gaae forbi og gode Tider komme atter tilbage, og den Eier, som i tunge Tider hjalp sin Fæster eller sin Arvesæster og gav efter med Hensyn til enkelte Aars Afgift, har faaet mange Fold igjen siden. Jeg kan derfor ikke finde, at det Argument paa nogen Maade kan gjælde noget imod mig. Det, vi skulle see hen til, er, hvad der er det Sikreste for Stiftelserne i lang Tid, thi det er Stiftelser,